

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN



Serie rassenbijsluiters

Stabijhoun

De Stabijhoun is een aanhankelijke, actieve en intelligente hond. Hij is gevoelig en gehecht aan zijn gezin, maar ook zelfstandig en soms eigenwijs. Hij heeft vrij veel beweging nodig. De Stabijhoun past bij een sportieve, geduldige eigenaar die zijn hond rustig maar ook enthousiast begeleidt.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Stabijhoun het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.



Algemeen

De Stabijhoun, kortweg Stabij, is een echt Nederlands ras, afkomstig uit Friesland. Hij werd daar al heel lang gebruikt als veelzijdige werkhond. Hij werd ingezet voor het vangen van mollen, waarvan de vacht vervolgens verkocht kon worden, maar ook van bunzings en ander ongedierte. Ook hielp hij bij de jacht en bewaakte hij het erf. Vanaf de jaren zestig werd het ras ook buiten Friesland bekender, en inmiddels ziet men hem soms ook in het buitenland.

Tegenwoordig wordt hij vooral gezien als gezelschapshond, die echter nog steeds beweging en uitdaging nodig heeft. Ook wordt hij nog wel gebruikt als jachthond. De Stabijhoun wordt ingedeeld in rasgroep 7, 'Voorstaande honden'.

De Stabijhoun wordt gemiddeld ongeveer 13 jaar oud.

Uiterlijk

De Stabijhoun is een krachtige maar evenwicht gebouwde hond van gemiddelde grootte. Hij is iets langer dan hoog. Zijn rug is recht en relatief lang, zijn borst is vrij breed. De staart is lang en wordt in rust omlaag gedragen, in actie hoger. De kop mag niet te smal maar ook niet te breed zijn en heeft een lichte stop (de overgang tussen schedel en snuit). De ogen staan horizontaal. De lippen sluiten goed. De oren zijn vrij laag aangezet en hangen omlaag tegen de kop.

De vacht is halflang en sluijk, niet gekruld. Op de kop is het haar kort, aan de achterkant van de poten langer. Het haar op de oren is bij de ooraanzet lang maar wordt meer omlaag korter, het onderste derde deel van het oor is kort behaard.

De kleur van de vacht is zwart, bruin of oranje met witte aftekening, eventueel met schimmel of spikkelaftekening in het wit. Bij honden met een zwarte grondkleur zijn de ogen donkerbruin en is de neus zwart, bij een bruine of oranje grondkleur zijn de ogen en neus bruin.

De schouderhoogte van de reu is ideaal 50 tot 53 centimeter, van de teef 48 tot 50 centimeter. De reu weegt 22 tot 27 kilo, de teef 18 tot 23 kilo.

De volledige rasstandaard van de Stabijhoun kunt u vinden bij de rasverenigingen. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

De Stabij is een zelfstandige, vriendelijke en intelligente hond. Hij is gehecht aan zijn gezin, afhankelijk en bemoeit zich graag met de bezigheden van zijn eigenaar. Ook is hij ondernemend en geduldig en soms kan hij flink eigenzinnig zijn. Hij leert snel en wil best gehoorzamen, maar alleen als hij het nut ervan inziet. Hij is niet zo ervast en gaat soms zijn neus achterna, wat vanwege zijn jachtpassie niet zo vreemd is. Hoewel hij vrij rustig en zacht is, is het geen hond die over zich heen laat lopen. Hij is gevoelig van aard en heeft een vriendelijke maar consequente aanpak nodig.

Sommige Stabijs zijn erg snel onder de indruk, onzeker en bang voor onverwachte dingen. Er zijn echter ook Stabijs die zelfverzekerd en koppig zijn.

Naar onbekenden is de Stabijhoun meestal neutraal, soms wat terughoudend. Met andere honden kan hij doorgaans goed omgaan. Ook met andere huisdieren gaat het meestal goed, als hij er goed mee gesocialiseerd is. Kleine dieren kunnen echter zijn jachtinstinct opwekken, ook buiten.

De Stabijhoun is in de regel erg vriendelijk en verdraagzaam naar kinderen, vooral wanneer hij hen kent. Toch zal hij uiteindelijk wel zijn grenzen aangeven. Laat kinderen en honden nooit alleen en leer kinderen om de hond met respect te behandelen.

De Stabij is graag bij zijn baas, maar als u het rustig opbouwt kan hij wel leren een aantal uren alleen te zijn.

Stabijhounen zijn waaks en zullen zich laten horen als er iemand op hun terrein (of daar voorbij) komt. Het daadwerkelijk optreden laten ze echter meestal aan hun eigenaar over.

Verzorging

De vacht van de Stabij is vrij eenvoudig te onderhouden. Wekelijks borstelen is voldoende voor het grootste deel van de vacht. Kam de langere haren bij de oren, oksels en broek wel regelmatig uit zodat er geen klitten ontstaan. In de rui is om de dag borstelen of kammen verstandig om de losse haren weg te werken. Het oude haar achter de oren wordt wat bruinig en kan dan voorzichtig weggeplukt worden. Overtollig haar onder de voetzolen moet u wegknippen, maar alleen aan de onderkant, niet tussen de tenen. Eventueel kunt u lange haren aan de achterkant van de voeten inkorten tot het hielgewricht en polsgewricht, zodat er minder in blijft hangen. Verder hoort er niet geknipt te worden in de vacht van de Stabij. Het plukken van de oren of van wollig geworden vachtdelen kunt u eventueel laten (voor)doen bij een trimsalon.

Vuil en modder valt vaak vanzelf uit de vacht van de Stabij, met eventueel wat naborstelen. Doe de hond alleen in bad als hij echt erg vies is of stinkt, en gebruik alleen speciale hondenshampoo.

Controleer daarnaast regelmatig de nagels, bekijk het gebit en controleer de oren en ogen.

Beweging en activiteiten

De Stabijhoun is een actieve hond die vrij veel beweging nodig heeft. Flinke wandelingen, los rennen en spelen, zwemmen en apporteren geven hem de kans zijn energie kwijt te raken. Van slecht weer is een Stabij niet onder de indruk, hij wil altijd wel mee naar buiten. Naast beweging heeft hij ook voldoende geestelijke uitdaging nodig. In huis is hij dan rustig.

Er zijn met deze veelzijdige hond allerlei activiteiten te ondernemen, zoals jachttraining, flyball, behendigheid, speuren en ook sporten voor zowel hond als baas, zoals canicross. Ook in gehoorzaamheidstraining kunnen ze het goed doen.

Socialisatie en opvoeding

Een goede socialisatie is erg belangrijk voor een goede ontwikkeling van elke pup. Bovendien kan de Stabij de neiging hebben om wat terughoudend en soms angstig te zijn voor drukte en onverwachte zaken en geluiden. Wen uw pup aan allerlei mensen, dieren en andere nieuwe zaken. Pak het wel rustig aan en doe niet te veel achter elkaar, zodat hij niet overweldigd raakt. Geef uw pup daarnaast voldoende rust.

Bij de opvoeding moet u vriendelijk maar wel zeer consequent en duidelijk zijn, zeker bij de meer zelfverzekerde Stabijs. Als u te toegeeflijk bent, kan hij de neiging hebben zelf de leiding over te willen nemen. Beloon goed gedrag zodat het de hond iets oplevert en probeer ongewenst gedrag te voorkomen of negeren. Leer de hond op u te letten door zelf interessanter te zijn dan zijn omgeving.

Ook bij de training moet u rekening houden met het soms wat eigenzinnige maar ook gevoelige karakter van het ras. De Stabij leert snel en wil graag iets voor u doen, maar alleen als hij gemotiveerd is en als u een goede band heeft met de hond. Legt u te veel druk op de hond of bent u zelf niet enthousiast, dan zal hij de aandacht verliezen of helemaal niet meer willen. Zorg dus dat u behalve met beloningen uw hond ook motiveert met uw eigen houding, de intonatie van uw stem en door de training afwisselend en uitdagend te houden. Geef de hond echter ook voldoende rust en tijd voor zichzelf.

Ga met uw pup naar een puppycursus. Daar leert hij om uw aanwijzingen te volgen, terwijl u leert hoe u de hond iets bij kunt brengen. Ook een vervolgcursus is belangrijk om de puberteit van uw hond in goede banen te leiden.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie van de Stabijhoun de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Persisterende ductus arteriosus
- Epilepsie
- Cerebrale dysfunctie

Een persisterende ductus arteriosus is een na de geboorte openblijvende verbinding (ductus van Botalli) tussen de lichaams-slagader (aorta) en de longslagader. Deze open verbinding zorgt er vóór de geboorte van een pup voor dat het bloed niet langs de longen gaat, aangezien deze nog geen zuurstof kunnen opnemen. Kort na de geboorte moet de ductus sluiten, zodat het bloed dan wél langs de longen wordt gepompt en er zuurstof in het bloed kan worden opgenomen. Als dit bloedvat niet sluit, raakt het hart overbelast en zullen zich in de loop van maanden symptomen ontwikkelen als benauwdheid, achterblijvende groei en soms hoesten. Een dierenarts kan bij pups met deze afwijking meestal al rond een leeftijd van 6 weken een hartruis horen. Er is een operatie mogelijk om de verbinding te sluiten. Zonder operatie treedt uiteindelijk hartfalen op.

Epilepsie bestaat uit aanvalsgewijze, spontane ontladingen van elektriciteit in de hersenen. Een epileptische aanval of toeval kan verschillende vormen hebben. Als het gehele lichaam betrokken is, verkrampen de spieren, het dier valt om en kan schokken, kwijlen en urine en ontlasting laten lopen. De hond is tijdens de aanval buiten bewustzijn en voelt en hoort dus niets. Voor een aanval vertoont de hond vaak ander, onrustig gedrag, na afloop kan de hond gedesoriënteerd en 'wiebelig' zijn. Er zijn ook plaatselijke vormen van epilepsie, waarbij bijvoorbeeld een spiergroep begint te trillen of trekken of waarbij een dier kortdurend vreemd gedrag vertoont, zoals happen naar onzichtbare vliegen of voor zich uit staren zonder dat men contact met hem kan maken.

Epilepsie kan verschillende oorzaken hebben, maar bij de idiopathische vorm van epilepsie is er geen onderliggende verwonding of ziekte aan te wijzen. Erfelijke vormen van epilepsie treden meestal voor het derde levensjaar op. Bij oudere dieren is er meestal een niet-erfelijke oorzaak die later is ontstaan, zoals een hersentumor.

Cerebrale dysfunctie is een stoornis in de grote hersenen (het cerebrum) waarbij de eerste verschijnselen 6 weken na de geboorte zichtbaar worden. Puppy's met deze aandoening hebben onder andere een slechte coördinatie van hun bewegingen, lopen in rondjes of zelfs achteruit. De verschijnselen worden steeds erger waardoor de pups vaak al op een leeftijd van enkele maanden moeten worden geëuthanaseerd. Er is een DNA-test ontwikkeld voor deze aandoening.

Behalve deze aandoeningen zijn er nog andere erfelijke aandoeningen die bij dit ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Ziekte van von Willebrand (type 1)
- Heupdysplasie
- Elleboogdysplasie

De Ziekte van von Willebrand is een afwijking in de bloedstolling. Von Willebrand Factor (vWF) is een eiwit dat is betrokken bij de stolling. Bij de Ziekte van Von Willebrand wordt minder of een afwijkende vorm van dit eiwit aangemaakt. Er bestaan drie verschillende vormen:

- Type 1: hierbij is de aanmaak van vWF verlaagd. Dit is een milde vorm, de bloedingstijd is meestal niet of maar een beetje verlengd. Meestal is dit niet gevaarlijk, maar in combinatie met andere aandoeningen of tijdens grote operaties kan het voor problemen zorgen.
- Type 2: hierbij is het vWF eiwit afwijkend van structuur. Daardoor stolt het bloed minder goed en kunnen bloedingen in weefsels optreden.
- Type 3: hierbij wordt helemaal geen vWF aangemaakt. Er kunnen spontane, vaak ernstige bloedingen ontstaan in spieren en bij gewrichten, of bijvoorbeeld door een ongeluk.

Bij de Stabijhoun komt type 1 voor. Er bestaat een DNA-test.

Heupdysplasie is een afwijkende ontwikkeling van het heupgewricht waardoor de heupkop niet goed in de heupkom past. Dit veroorzaakt schade in het gewricht. De aandoening heeft een erfelijke basis en wordt beïnvloed door omgevingsfactoren, zoals een hoge groeisnelheid en overbelasting door verkeerd of te veel bewegen of overgewicht. Jonge dieren met heupdysplasie vertonen een afwijkende gang, plotselinge pijnlijkheid in de achterpoten en heup en verminderde activiteit vanwege de pijn. Vaak zijn de achterpoten en heupen minder sterk bespierd. Oudere dieren vertonen verschijnselen die passen bij artrose (gewrichtsslijtage), zoals startkreupelheid, moeilijk opstaan en pijnlijkheid na zware inspanning.

Elleboogdysplasie (ED) is een verzamelnaam van (voornamelijk) erfelijke afwijkingen in de ontwikkeling van het ellebooggewricht. Vormen van ED zijn:

- los processus anconeus (LPA) / - los processus coronoïdeus (LPC): hierbij ligt een stukje bot van de ellepijp los in het gewricht
- osteochondritis dissecans van de mediale humeruscondyl (OCD): afwijking in het gewrichtskraakbeen van de bovenarm
- incongruentie van het gewrichtsvlak van radius en ulna met de humerus: de drie botten in het ellebooggewricht (spaaakbeen, ellepijp en bovenarm) sluiten niet goed op elkaar aan in het gewricht.

Deze vormen kunnen apart of samen voorkomen en elkaar beïnvloeden.

Symptomen zijn pijn en kreupelheid aan één of beide voorpoten. Deze treden al op vanaf een leeftijd van rond 6 maanden. Later ontstaat ook artrose (gewrichtsslijtage).

Het is belangrijk om een jonge hond die nog niet uitgegroeid is niet te wild te laten spelen, te veel achter ballen aan te laten rennen of andere belastende activiteiten te laten doen. Geef uw hond een goede kwaliteit voeding zodat botten en spieren goed worden opgebouwd.

De rasverenigingen verplichten het testen op Heupdysplasie en op het gen voor Cerebrale dysfunctie, de Friese Hounen Club ook het testen op ED. In de fokreglementen van de rasverenigingen kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van een Stabijhoun is het niet noodzakelijk maar wel prettig om al ervaring te hebben met het houden van honden. Zijn gevoelige maar tegelijk eigenzinnige aard vraagt inzicht in hondengedrag. U moet hem een consequente, stabiele begeleiding geven om hem tot een fijne huisgenoot op te kunnen voeren. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert, bijvoorbeeld via de rasverenigingen.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaft het Praktisch document 'De aanschaf van een hond'.

Let goed op als u een Stabijhoun pup wilt aanschaffen. Pups die via de rasverenigingen worden aangeboden, zijn gefokt volgens de fokreglementen van de verenigingen. Deze stellen het testen op HD en Cerebrale dysfunctie en bij de Friese Hounen Club ook op ED verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per teef. Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er tests zijn gedaan op erfelijke aandoeningen en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk. Van ouderdieren met stamboom kunt u de uitslagen van heupdysplasie-onderzoek ook nagaan op de website van de Raad van Beheer.

Van pups met een FCI-stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan. Via de website van de rasverenigingen kunt u informatie over pups inwinnen.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd, de ouderdieren zijn lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen en u loopt daardoor het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie. Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Wilt u een volwassen Stabijhoun aanschaffen dan kunt u op de website van de rasverenigingen terecht voor hulp bij het vinden van een herplaatser. U kunt ook terecht bij een asiel.

Maak bij de aanschaf van een pup of oudere hond duidelijke afspraken. Het gebruik van een koopcontract is aan te raden.

Het chippen en registreren van honden is verplicht. Pups moeten geregistreerd zijn op naam van de fokker. Honden uit het buitenland moeten geregistreerd zijn op naam van de importeur. Honden die herplaatst worden moeten geregistreerd zijn op naam van de vorige eigenaar. Vraag altijd om een registratiebewijs. Elke hond die na 1 november 2021 geboren of geïmporteerd is of van eigenaar wisselt moet bovendien een EU-dierenpaspoort hebben.

Krijgt u een hond aangeboden die niet gechipt is, niet geregistreerd is op naam van de verkoper of geen EU-dierenpaspoort heeft, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet. Koop de hond niet,

want dan bent u zelf ook in overtreding! U bent verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten via één van de aangewezen portalen. Houd de registratie steeds up-to-date. Meer informatie vindt u op www.chipjedier.nl. Lees daar ook hoe u de registratie moet regelen als u zelf een pup wilt importeren.

Een Stabijhoun met FCI-stamboom kost bij fokkers van de NVSW maximaal 1200 euro plus eventuele extra kosten voor bijvoorbeeld extra tests, bij de Friese Hounen club kan de prijs verschillen per fokker en ligt ongeveer tussen 1300 en 1500 euro. Daarnaast bent u geld kwijt aan benodigdheden zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. Kosten voor voeding zijn mede afhankelijk van welk type voer u kiest, maar reken op ruim 30 euro per maand.

De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport.

Houd rekening met terugkerende dierenartskosten zoals entingen, ontworming en behandeling tegen vlooien. Denk daarnaast aan eventuele castratiekosten. Deze zijn mede afhankelijk van het gewicht van uw hond en zijn voor teven hoger dan voor reuen. Informeer vooraf naar dergelijke kosten bij uw dierenarts. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: februari 2024

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl